

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 288.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ŞI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la adminis-
trație. Prețul după tariful
şi învolăsi.

Manuscrisele nu se in-
napoasă.

Echilibrul sau alianță europeană?

I.

La toamnă — în luna lui Octombrie — se vor împlini 36 ani de când s'a încheiat alianța, care dăinuiește și azi între Monarchia noastră și Germania.

Cu patru ani mai târziu în 1883 s'a alăturat și Italia. Din anul acesta deci se datează așa numita tripla alianță, care apoi a fost desființată din partea Italiei în primăvara anului acestuia.

Deși dubla respectivă tripla alianță de mai târziu a avut un scop exclusiv defensiv, ea a provocat o altă grupare de puteri, a cărei menire era să fie restabilirea echilibrului european conturbat prin gruparea puterilor centrale. Dela 1893 se vorbește de o ententă între Franța și Rusia, la care în timpul din urmă s'a alăturat apoi și Anglia.

Aceasta e pe scurt povestea formării celor două mari grupări de puteri, cari aproape de un an de zile își măsoară puterile pe toate câmpurile de luptă ale Europei.

Durata de 36 ani a alianței dintre Austro-Ungaria și Germania și cu deosebire faptul că ea a fost sfârșită și prin proba de foc a actualului războiu, ne-ar face să credem, că gruparea aceasta e un punct de cristalizare între valurile destul de schimbătoare ale politicii mondiale. Scriitorii de seamă din Germania însă, deja în toial acestui războiu, au început a accentua nu numai lipsa și probabilitatea unei noi grupări de state îndată după războiu.

A fost vorbă și în coloanele acestui ziar despre broșura celebrului criminalist german Fr. Liszt, în care pledează pentru o alianță a tuturor popoarelor de pe continent afară de Rusia și Anglia. Menirea acestei „alianțe“ sau chiar „uniuni“ ar fi apoi asigurarea pentru totdeauna a păcii europene.

Se susține azi cu multă putere de convingere, că vina tuturor războaielor, ce s'au iscat de 100 de ani încoace între popoarele din Europa, e a-se atribui tocmai așa numitului sistem de „echilibru european“. Germenele războiului — zice-se — nu va putea fi estirpat în

mod radical decât în momentul când locul acestui sistem de echilibru îl va lua o alianță sau mai bine zis o uniune a tuturor popoarelor din Europa.

E o chestiune a viitorului, că oare realizase-va care-va din planurile și visările atâtor minți luminate și inimi generoase, cari din privilegiile sângeroase ale actualului războiu au câștigat indemn spre a netezi calea spre o eră de pace și de frăție între popoare. Cine va trăi va vedea. *Scopul acestor șire e de-a sprijini cu ajutorul unei repriviri istorice părerea acelor, cari susțin, că persistarea pe lângă sistemul de până acum a echilibrului european, a „alianțelor“ și „antantelor“ de tot soiul nu e calea care duce în spre mult dorita pace universală, ci tocmai din potrivă.*

Așa numitul concert al marilor puteri europene a fost alcătuit în congresul din Viena de-acum 100 de ani, întrunit ca să licvideze rămasul politic al domniei Napoleonene și să pună temelia unei noi și durabile orânduieli a statelor de pe continent. Cele patru mari puteri a acelor vremi, cari au purtat greul luptei în potruva lui Napoleon, a-nume: Anglia, Rusia, Austria și Prusia și-au asumat deja în acest congres dreptul de tuturi și diriguitori a sorții statelor mijlocii și mărunte. Franța a fost admisă numai mai târziu în concertul puterilor, după ce a dat probe de „îndreptare“ și de stabilitate în ordinea de stat.

Deatunci și până în anul când s'a înfiptuit și uniunea Italiei, care apoi a fost acceptată ca a șeapă putere mare, politica mare a Europei a fost determinată aproape exclusiv de interesele și conflictele de interese ale celor cinci mari puteri mai sus amintite.

La început s'a simțit influența cutropitoare a lui Meternich, cancelarul austriac, a cărui sistem se resuma într'un război de exterminare împotriva tuturor ideilor revoluționare ba chiar cât de puțin liberale. Tânta revoluționarilor după Meternich, e răsturnarea tuturor așezămintelor existente. Acestora e a se opune principiul monarhilor: susținerea stării legitime și apărarea

tuturor drepturilor istorice ale dinastiilor și guvernelor.

Întru apărarea acestui principiu Meternich a voit să angajeze și alieze toate puterile mari. La început i-a și succes. Monarhii Austriei, Rusiei și Prusiei erau deja legați prin o alianță mai strânsă. În curând s'a alăturat Franța legitimistă de sub domnia lui Ludovic al XVIII-lea și Anglia guvernată pe acele vremi de partidul conservator și prin urmare accesibil ideilor reacționare a lui Meternich.

Armonia aceasta a puterilor mari însă a fost de o durată foarte scurtă. Nu-mi îngăduie spațiul ca să înșir toate acele incidente și conflicte cari au pregătit cu încetul o desfacere a concertului unitar dela 1815 în două grupe de puteri. Voi înșira în următoarele numai momentele mai marcante.

Femeile americane din Berlin.

— Un apel. —

Americele, cari locnesc la Berlin, au adresat zilele aceste următorul apel către femeile din Statele-Unite ale Americii:

„Voi femeilor din America, femeilor din patria noastră natală! Pierderea de vieți pe »Lusitania« e numai un punct obscur în marea haos al întunecului. Departe de vijelia bălărilor, e dificil să pricepi lucrurile grozave, ce zilnic ne asupresc și ne înconjoară.

Femeilor din America! Trebuie să se sfârșească odată și noi suntem obligate să ajutăm la un bun sfârșit al războiului. Există numai o singură cale și această cale ne e indicată. Pentru fiecare viață de pe »Lusitania«, care a pierit în valuri, și-au dat sute de mil ultima suflare pe câmpul de luptă — secerată de încăcăturile mortale asemenea acelor, pe care le transporta »Lusitania«.

Președintele nostru invocă legile umanității și le pune deasupra legilor națiunilor. El procedează bine în modul acesta! Însă înainte de a chema în judecată națiunile Europei, trebuie să ne dăm seama dacă mâinile noastre proprii sunt curate și conștiința noastră neincărcată. Noi nu trebuie să ne îngrășăm cu sângele miilor fără număr. Noi nu trebuie să ne îmbogățim prin strigătele de groază ale văduvelor și ale orfanilor. Noi nu trebuie să îngrămădim comori și să ne consolăm, că darurile pentru să-

racii din Serbia, Polonia și Belgia spală sufletul nostru.

Noi americanii am ațâțat, cu o hărnicie febrilă, flacărele, cari fără cooperarea noastră s'ar fi stins. Să lășăm pe bărbații noștri să vorbească de articolele Convenției din Haga și de drepturile noastre ca cetățeni americani, iar noi femeile avem să ne gândim la ceva mai înalt și mai sfânt — la datoriile noastre ca ființe omenești. Cât timp gloanțele turnate în America colorează roș câmpiile Europei, atâta timp cuvântul »umanitate« e o batjocură pe buzele noastre, dorința de pace un fruct mort în sufletul nostru. Femeile din Europa ne aclamă în nevoia și în tristețea sufletului lor.

Voi, femeilor din Lumea Nouă, cari, ca și noi, iubiți, suferiți și suporțați greutăți, aduceți la sfârșit această operă dezastruoasă. Vedeti că bărbații voștri, lacomi de câștig, să nu mai speculeze chinurile lumii. Vedeti că obuzele mortale să pi-ce mai iute în tad, decât să fie scâldate în sângele iubiților noștri. Dacă nu veți face aceasta, atunci sângele popoarelor va veni peste voi și peste copiii voștri.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 22 Iulie. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Situația în nordul monarhiei.

Terenul spre vest de Vistula a fost erit din nou teatrul unor mari succese ale aliaților. Trupele germane au spart pe ambele lături ale șoselei Radow-Nowo-alexandria poziția principală a dușmanului, pe care Rușii au ridicat-o și înzestrat-o cu întărituri puternice spre vest și sud de Ivangorod, pe linia Kozienice Ianoveci. Rușii s'au retras spre Ivangorod și pe malul drept al Vistulei. Artileria germană a ținut deja sub foc pe cei-ce se retrăgeau și podul dela Novo-alexandria.

Dela vest se apropie luptând spre întăriturile dela Ivangorod trupele austro-ungare, iar dela sud trupele germane.

Spre vest dela Vistula Rușii au incendiat în retragerea lor nume-

roase sate. Spre ost dela Vistula luptele continuă cu vehemență neobosită.

Părți singuratică ale armatei arhiducelui Iosif Ferdinand au scos la Chodel și Borzechow după o luptă vehementă pe Ruși din mai multe poziții. Pierderile dușmanului sunt mari. La armata arhiducelui se urcă numărul prizonierilor, comunicat eri, la 8000 iar prada de războiu la 15 mitraliere și patru trăsuri de muniții.

Mai departe spre ost, spre Bug, trupele austro-ungare au pătruns de asemenea în mai multe puncte în liniile dușmane. Lângă Bugul superior spre nord de Kamionka-Stramilova regimentele ungare au ocupat capul de pod Dobrotwocr.

Lângă Zlotalipa și Nistru situația e neschimbată.

La granițele italiene.

În districtul Görz a continuat și eri cu vehemență neîntreruptă lupta. Apărătorii viteji, cari au stat eri ziua întreagă pe înălțimile Dobardo până la malul mării, cu deosebire sub un foc compact de artilerie grea și-au susținut poziția și au respins cu un deosebit succes fiecare atac al dușmanului.

În sectorul, care se estinde dela Montesossich până la Pollazzo Italianii au pătruns mai aproape de pozițiile noastre. Noaptea au atacat din nou pe întreaga linie mai întâi la Sela, apoi între localitatea amintită și Vermegliono. Azi dimineață am respins însă toate atacurile cu mari pierderi pentru dușman. Glosașii noștri viteji ungari s'au opus aici din nou cu vitejie.

La Pollazzo mai multe eșiri ale dușmanului au eșuat deja în decursu zilei de eri.

Spre ost de Straussina trupele noastre au trecut azi dimineață la contra atac, reocupând toate pozițiile lor anterioare. Dușmanul s'a retras aici. Pe marginea nord-vestică a platoului lupta îndârjită continuă. În contra capului de pod dela Görz, cu deosebire în direcția Podgora, Italianii au adus neîntrerupt în luptă puteri noi. Uoul după altul au atacat la acest punct zece regimente de infanterie, dar zadarnic. Lupta se transformase aproape în totdeauna în lupte cu patul puștilor. Trei atacuri dușmane au eșuat eri în fața obstacolelor noastre. Ce-i drept

Răsura.

În amintirea lui Sandi Bogdan.

E aproape un an de când te-am văzut pentru ultima oară. Eram în gară. Privind apusul înălțărat, ca obrazii domoștei surprinsă de sărutul unui făt-frumos, așteptam trenul să aducă doinele și chloțele voinicilor din Ardeal, așteptam sufletul Ardealului.

Trenul sose. În forțată de voinici cu cântece pe buze, împodobți cu flori și tricolor, te-ai ivit și tu, în uniforma frumoasă, cu chipul numai flori: garoște stacojii, zambile, crăițe, busuioac și tătăiță. Și atât de mândru erai!

Erai însă schimbat la față. Barba și părul arămiu, care îți dăduse înfășurarea romanticului erou german Siegfried, — pierise. Înaintea mea era parcă iarăși liceanul cu chiveră și uniformă, — și în suflet îmi isvoră amintirea zilelor fericite trăite în orfelnet. Numai ochii nu mai erau ai liceanului. Eram măriți de durerea adâncă din suflet, învăluți în apele tainice ale dorurilor d'in inimă. Și prin apele acestea treceau din când în când lumii aspre de oțel: prevestirile vi-telilor.

Deși aveai flori multe, mi-ai cerut o răsură de culoarea sângelui: »Mi-

cea mai dragă floare! O voi păstra și în ploaia gloanțelor.»

Gornistul sună strângerea. Ai plecat cu un zămbet pe buze, în ochi și în suflet cu durerea lumii întregi.

Iar eu te-am petrecut cu ochii copilei din orfelnet până ce te-a înghițit zarza. . .

* * *

Un trăznet din senin a fost vestea păgână: »O granată dușmană a stâns viața eroului Sandi Bogdan«. Consternarea sufletului românesc și-a aflat alinare în plânsul general. Te-au plâns colegii, te-au plâns elevii, te-au plâns prietiii și te-au plâns neamul întreg. Ziarele te-au prohodit cu evlavie și cuvința durerii.

Pe mine toată manifestarea durerii și regretului nu m'au multămit. Eram parcă nemângălată. Mă frământa dorința să aflu, să știu cât mai multe despre Tine, despre clipele din urmă ale vieții tale de erou.

Întâmplarea aduse în una d'n zilele dela începutul primăverii în spitalul în care fac pe sora de caritate un prieten din batalionul tău. Se îmbolnăvise în tranșeele din Carpați. L-am îngrijit cu multă atențiune; nădăjduiam doar vești, după cari însănoșam de atâta vreme. Abia făcându-se mai bine l-am și ispitit asupra împrejură-

rilor morții tale. Fața prietenului deveni deodată mai serioasă. Urme de durere și durgie i se îlări în luminile ochilor, și cu voce înăbușită temându-se parcă îmi vorbi.

»Sandi a fost dela prima intrare în foc un erou, un viteaz neînchipuit de cutezător. Și-a împlinit datoria ca nime altul. Dar nu numai atât! A făcut mai mult decât îl s'a cerut. A depășit hotarele datorii, călcând legea firii. O durere tainică îl învălău ființa. A voit s'o uite și și-a uitat de sine și de ai săi, trecând cu vitejia în tărâmurile neîngăduite. Graana dușmană a venit în chipul pedepsei. L'a ridicat sus în slavă, de unde s'a coborât fără suflare. Nu i-a curs nici un picur de sânge. Era doar menit să îngrășe gila strămoșească. . .

Mai mult n'a voit să-mi povestească, doar alte întâmplări cari nu se raportau la tine. . .

* * *

În zilele acestea prietenul se înflinează din nou în spitalul nostru. Avea mâna legată și pieptul decorat.

— »Vin din nou la D-voastră să mă vindec. Un gloț rusesc și-a căutat drum prin brațul meu, tocmai în momentul când rupserăm înăriturile de sârmă. Într'o noapte ca-n lad — groznică noapte. Dar pentru ce să-ți po-

vestesc ce nu te interesează? Uite! Vin din pustiiile Galilei, tocmai din tinutul unde a căzut Sandi. Soartea a voit să flu împărțit la alt regiment, și cu acesta am străbătut muscelele și văile udăte cu sângele voinicilor noștri.

Într'un amurg m'am furisat singur să caut mormântul lui Sandi. Nu mi-a cerut multă osteneală. M'a surprins crucea mare de gorun ce-i străjuește la căpătâi; slove colțuroase, ca ale nemților, vorbesc de viteazul profesor român Dr. Alexandru Bogdan. Dar mai mult m'au surprins florile de pe mormântul bine și frumos îngrijit. Flori proaspate, răsiri stacojii multe, multe, la lumina ultimilor raze laci țeseau senzația unui lac de sânge izvorit din adâncul mormântului. . .

* * *

S'rmâne Sandi! Cine oare și-a ghicit dorința inimii tale? Cine e oare ființa aceea care nutrește aceeași dragostă față cu floarea ta prețioasă? Ce mâni împodobește și îngrijește mormântul tău în giă străină? Răsura ta dragă îți străjuește odihna de veți, fie-ți somnul lin!

Marioara Valeanu.

Din războiu.

Mitralize trase de câini.

Încă de multă vreme, atât în Flandra cât și în Franța de nord, și de vest, clinele de ham constituie un ajutor prețios pentru mulți țărani, purtători d' pline, lăptari, negustori de legume. În Belgia s'a și reglementat chiar întrebuintarea câinilor la ham.

După ultimul recensământ, în Belgia sunt peste 150.000 câini de ham, din cari 10.000 numai în Bruxelles și împrejurimi.

Se cunoaște însemnătatea considerabilă pe care o au mitralierele în războiul actual, și necesitatea de a se da o foarte mare mobilitate acestui instrument de războiu așa de prețios.

În 1911, în urma experiențelor făcute, în armata belgiană s'au întrebuintat câinii la tragerea mitralierelor. Ministrul de războiu de atunci, baronul de Broqueville a înfiptuit această reformă.

În Franța, cam la aceeași epocă, s'a studiat întrebuintarea câinilor la tragerea mitralierelor. La manevrele mari franceze din 1913, rezultatele date au fost foarte bune.

Acestea au fost consemnate într'un raport oficial, după care luăm aceste interesante amănunte;

dușmanului i-a succes să pătrundă în părți singuratic din tranșeele noastre, dar noaptea i-am scos din nou din ele. Tot așa a eșuat și atacul unor trupe mai slabe, înzestrate cu bombe de gaz, încercat la *Peuma*.

Cele două eșuri, pe cari le-au făcut câte un regiment în contra *Montesabotino* le-am respins deasemenea prin colaborarea artileriei noastre din flanc. dușmanul suferind grave pierderi. Astfel prin însușirea și tenacitatea lor fără păreche trupele noastre și-au menținut după o luptă de patru zile pozițiile lor atât pe platoul *Doberdo* cât și la capul de pod *Görz*.

Luptele însă încă n-au luat sfârșit. La *Plava*, *Tolmei* și mai departe spre nord dușmanul a continuat eri din nou un viu bombardament. Pe teritoriul *Krn* cicnirile continuă.

La granița *Corintiei* și *Tiroului* situația e neschimbată.

General de divizie *Höfer*, locuitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german

Berlin 22 Iulie. — Buletinul oficial al marelei cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: În partea vestică a *Argonilor* trupele noastre au continuat cu înaintarea lor.

Intre *Meusa* și *Mosela* au fost lupte vehemente de artilerie.

Spre sud de *Leintrey* atacurile dușmane au eșuat în fața obstaculelor noastre.

În *Vosgi* dușmanul a atacat eri spre sud de *Reichackerkopf* de șase ori, dar *Bavarezii* i-au respins cu mari pierderi; apoi printr'un contra-atac am recucerit și partea din tranșee, care se afla în mâinile dușmanului, în care timp am făcut prizonieri 137 vânători alpini, între cari trei ofițeri.

La *Sonderbach* am respins deasemenea seara atacul dușman. Un biplan dușman a căzut în pădurea *Payor* în urma focului artileriei noastre. În lupta aeriană, care a avut loc de-asupra luncii *Münster* aviatorii noștri au învins pe trei contrari. Pe doi aviatori dușmani, urmărindu-i, i-am constrâns să aterizeze.

La ost și sudost: Trupele noastre, cari înaintează concentrate spre nordost de *Savle*, luptând cu succes, au făcut 4150 prizonieri și au capturat cinci mitralieze, numeroși bagaj și un parc de pioneri. Spargerea frontului dușman la *Dubissa* de jos a dus trupele germane, cari înaintau, până în ținutul *Grynkszy-Gudziany*. Pe drumul până aci am luat cu asalt mai multe poziții dușmane.

Rușii se retrag pe întregul front dela *Bakiev* până la *Njemen*.

Spre sud de șoseaua *Mariampol-Kovno* am mărit spațiul atacat și, continuând înaintarea, am câștigat teren spre est. Am prins patru ofițeri și 1210 soldați. Am capturat patru mitralieze. La *Narew* dușmanul a încetat cu contra-eșurile sale

zădărnice. Spre sud de *Vistula* am strâns pe Ruși în poziția largită a capului de pod dela *Varșovia* în linia *Blone-Nadarschin-Gora-Kalvarja*.

Trupele germane ale lui *Woyrsch* au zădărnicit prin un atac îndrăzneț ultima încercare a dușmanului, ca să mențină în poziții în fața *Ivangorodului* trupele sale bătute.

Spre sud trupele noastre viteze sileziene au luat cu asalt importanta poziție de cap de pod dela *Lagow-Lugovavola*. În legătură cu aceste, trupele austro-ungare au aruncat pe întreaga linie pe dușman în celate, care se află acum strâns împrejmuită.

Spre nord-vest de *Ivangorod* trupele austro-ungare se luptă încă pe malul stâng al *Vistulei*.

În mâinile acestor trupe au ajuns eri mai mult de 3000 prizonieri și unsprezece mitralieze. Intre *Vistula* și *Bug* lupta se desfășură mai departe sub comanda lui *Mac-kensen*.

Spre sud-vest de *Lublin* trupele austro-ungare au continuat să înainteze.

Intre *Slenickavloa* (spre sud de *Rejoviec*) și *Bug* am luat cu asalt părți din pozițiile dușmane:

Notă: *Lagow* se află spre est de *Zvolen* la 13 chilom., iar *Lugovavole* de *Zvole* la 10 chilom. spre nord-vest.

Războiul cu Turcii.

Constantinopol, 22 Iulie. Comunicatul oficial al marelei cartier general otoman, sosit cu întârziere, este următorul:

Pe frontul dela *Dardanele*, la *Ariburnu*, am făcut să explodeze în 19 l. c. o mină subterană, pe care am dus-o dintr'un tranșeu de-al nostru din centru spre dușman. Două divizii dușmane, cari au voit să participe la luptele de avangardă a aripii noastre din stânga, le-am respins pricluindu-le mari pierderi.

Artileria noastră au respins o coloană lungă de infanterie dușmană, care se pregătise pentru a întări aripi stângă dușmană. Intre francezii, pe cari i-am făcut prizonieri în 18 Iulie în tranșeele aripii noastre stângi, se află și ofițeri francezi greu răniți.

Bateriile noastre anatoliene au bombardat în zorile zilei de 20 Iulie și în decursul zilei tabăra dușmană dela *Taka-Burnu* și locurile de debarcare, precum și trupele dușmane aflate la *Mortellinau*.

Trupele noastre înaintate au atacat în noaptea spre 18 Iulie spre est de *Kalah el Nedjim* aripi dreaptă dușmană și au constrâns-o după o luptă de patru ceasuri să se retragă. Artileria noastră a scufundat un vapor încărcat cu alimente.

O parte a marelui nostru înrolați cu forța în armata dușmană au trecut în 14 Iulie la noi. În lupta, care a decurs în 14 Iulie lângă *Alabul Nsim* pierderea dușmanilor a fost de 2000 soldați.

Pe frontul *Derdanelor* n-a avut loc în 20 l. c. nici un eveniment mai deosebit. În urma exploziei unei mine de-ale noastre pământul a îngropat pe mai mulți soldați dușmani. Pe celelalte câmpuri de luptă nu e nimic de semnalat.

Intrunirea Dumel. Din *Petersburg* se anunță: Un uzor imperial ordonă conchেমarea Dumel pe ziua de 1 August.

Din monitorul oastei.

Ofițeri și soldați decorați. — Avansamente

Monitorul oastei Nr. 105 publică următoarele distincții și avansamente:

Ordinul Coroanei de fer cl 3 cu decorația de războiu s'a conferit colonelului *Traian Băcsild*, comandantul unui reg. de infanterie.

Crucea pentru merite militare cu decorația de războiu s'a conferit sublocotenentului i. r. *Valeriu Todorușiu* din reg. 51.

Cu lauda prea înaltă — **Signum laudis** — au fost distinși căpitanul-auditor *Aron Suciu* dela comanda militară din *Cracovia* pentru servicii eseculente prestate în războiu, medicul superior *Dr. Ioan-Vintilă* dela reg. 63 și sublocotenentul i. r. *Alexandru Belu* dela reg. 63, ambii pentru ținuta vitează și plină de jertfă în fața dușmanului.

Crucea de aur pentru merite cu coroana pe funta medaliei de vitejie s'a conferit farmacistului-accesist *Nicolae Petrovici* și medicului superior *Dr. Iosif Lucan* dela spitalul de rezervă mobil 1/9.

Comanda superioară a armatei a exprimat lauda și recunoștința ei pentru ținuta vitează în fața dușmanului locotenentului i. r. *Andrei Botușan* dela reg. 10 de *Buhari*, sublocot. i. r. *Dr. Coriolan Bohățel* din reg. 5, și medicului-asistent i. r. *Dr. Basiliu Pasca* dela spit. garn. Nr. 11.

Cu medalia de argint pentru viteză cl. I au fost decorați: sublocot. *Aurel Guha*, aspirantul de cadet *Dr. Emil Câmpian*, **sergenții**: *Ioan Samosan*, *Petru Ghigu*, *Dumitru Hârșan*, *Iosif Dan*, *Ioan Plintea*, *Moise Chileni*, plutonierii *Ioan Băra*, *Grigoriu Berar*, *Alexandru Butin*, *Dionisie Filip*, *George Hintla*, *Basiliu Comes*, *Iosif Maghiari*, *Ioan Silag*, *Ioan Nicoră*, *Mihail Tar*, *Mihail Mezei*, *Gheorghe Pogăcian*, *Ioan Ranta*, *Mihail Șipos*, *Ladislau Nistor*, **capo-ali**: *Nicolae Bogățian*, *Basiliu Clont*, *Iosif Gal*, *Iuliu Gal*, *George Muntean*, *Andrei Vița*, *Ioan Docal*, **fruntași**: *Dumitru Petra*, *George Dan*, *Alex. Fogarași* și *Andrei Gece* — toți din reg. 62.

Cadeții i. r. *Samuil Bărbat*, plutonierul *Ioan Noadă*, caporalul *Gheorghe Gal*, fruntașul *Aron Major*, infanteriștii *Pavel Bașca*, *Alex. Bleneș*, *Gheorghe Gola* — toți din reg. 82.

Au fost avansați la arma infanteriei. La gradul de locotenent sublocot. *Octav Cătean* dela bat. 23 de vâb.

La gradul de locotenent i. r. sublocotenentii i. r. *Iosif Goja* 82, *Mihail Avian* 43, *Dr. Voștinar* 37.

La gradul de sublocotenent i. r. aspiranții de ofițeri: *Ioan Baboș* 64, *Iosif Vancea* 51, *Dr. D. Șaradi* 37, *Longin Blaga* 50, *Dr. I. Ionescu* 38, *Dumitru Șiclovian* 37.

La arma cavaleriei: La rangul de locotenent i. r. regretatul *Petru de Mocsonyi* reg. 15 de dragoni.

La arma artileriei: La rangul de locotenent i. r. sublocotenentii i. r. *Emil Negrut* reg. 36, *L. Brediceanu* reg. 21, *Al. Iancu* reg. 36, *Dr. Liviu Turcu* 34

„Pentru sârmanii soldați români cărora li-s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor“.

Transport din n-rul trecut 4062 c. 81 f.

Darul d-lui Dr. Teodor Mihali 1000 >
Cu prilejul reînnoirii abonamentului contribuie:
N. N. 5 >
D-l Ioan Marinescu notar cerc., Ucea de jos 4 >
D-l Vas. Hopârtean preot, Gădălin 2 >
D-l Coman Gligor, Gura-riului 1 >
D-l Alex. Vodă preob., Valdei 2 >

La oaltă 5076 c 81 f.

ȘTIRI.

— 22 Iulie n. 1915.

O frumoasă donațiune pentru soldații noștri nenorociți.

Prin filiala băncii „Albina“ din Brașov ne-a transpus astăzi d-l *Dr. Teodor Mihali* o sumă de 1000 cor. la colecta întreprinsă de ziarul nostru pentru ajutorarea soldaților noștri nenorociți.

Iubitul nostru fruntaș a adaus prin marinosul său dar o nouă verigă strălucitoare la lungul lanț de binefaceri, cu cari a alinat, cu deosebire în zilele grele de astăzi, suferințele celor mulți lipsiți și nepăsuțiți din sinul poporului nostru obidit.

După ce, prin o muncă stăruitoare și multe alergări, a aprovizionat populația noastră lipsită cu porumb adus din România, după ce din producția moșiei sale proprii a distribuit între săraci mai multe vagoane de perumb și cartofi, parte gratuit, parte pe așteptare, d-l *Dr. Mihali* și-a îndreptat privirile acum spre soldații noștri cu picioarele și mâinile amputate și lipsiți de lumina ochilor, augmentând colecta noastră cu un dar atât de frumos.

Deși cel mai nou dar al d-lui *Dr. T. Mihali* n-are lipsă de un comentor deosebit, ținem să relevăm această nouă faptă marimoasă cu deosebire în aceste zile, când fruntașul nostru a fost calumniat în mod atât de grosolan în o parte a presei din regat, punându-i-se la îndoială cinstea și dragostea sa față de poporul nostru.

Dorim, ca d-l *Dr. T. Mihali* și stim. sa soție să aștepte o puternică mângâiere și satisfacție pentru atacurile îndurate, în recunoștința celor mulți, pe cari i-au ajutat cu sfatul și cu fapta.

Deasemenea am dori ca fapta fruntașului nostru să servească și altor oameni cu dare de mână, ca să îmbrățișeze cu aceeași căldură operele de caritate, cari se impun astăzi mai mult ca ori și când.

Protopeshiter nou. Consistorul arhidiecezan în Sibiu a numit de protopresbiter al tractului *Iltă* pe d-l *Ștefan Albu*, director gimnazial în *Brad*.

Pentru fondul zărilor trimete cu prilejul achitării abonamentului pe anul 1915 prin administrarea ziarului nostru d-l *Ioan Chirca* din *Săliște* suma de 2 cor. Mulțumite.

Necrolog Cu adâncă durere aducem la cunoștința tuturor rudenilor, prietenilor și cunoscuților, că mult iubitul nostru *Dragomir Pulpaș* comerciant și fost epitrop al Bisericii „Sf. Treimi“ din Brașov-Tocile, după grele suferințe, fiind împărțit cu Sf. Taine, a încetat din viață astăzi în 9/22 Iulie 1915 la 71/2 oare dimineața, în etate de 78 ani, și în al 47-lea an al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământestii ale scumpului și neuitatului decedat, se vor ridica din casa proprie, Valea Morilor A Nr. 37 și se vor depune spre odihnă vecinică, Duminică în 12/25 Iulie 1915 la 2 oare p. m. în cimiteriul bisericii Sf. Treimi de pe Tocile. Fi-ei țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Brașov, în 9/22 Iulie 1915. *Marina Pulpaș* născ. Drăghici, cu soție, precum și numeroși nepoți și nepoate.

Înfrînătatea trailului în Germania Un prieten al nostru din Brașov, profesorul *B.*, care se află de câțiva zile în München, ne scrie între altele:

„În comparație cu Brașovul e aproape de necrezut ce înfrînăt e trailul

aici. Eri am prânzit deplădă în fruntașul restaurant „Pachorr Bräu“ și am mâncat: supă, poște, friptură și prăjituri și acest meniu boieresc m-a costat 1 marcă și 40 fenigi. În bacii noștri adică cel mult 1 cor. 70 fleri. Chilogramul de carne variază aici între 1 marcă 20—1 m. 50 fenigi. Halba de bere costă 17 fenigie etc.

Înfrînătatea trailului din München ne ulmește intradever. La noi în Brașov costă o singură friptură mai de dai Doamne atâta cât costă în München într'un restaurant de frunte un meniu întreg compus din patru-piese. De chilogram de carne nici nu mai vorbim, căci la noi se cere pentru un chilogram, care costă în München 70—80 crețari, aproape prețul triplu. Iar de bere ce se mai zicem? (Bere de Czell dela noi costă țapul (3 deca) 24 fleri, iar berea *bavareză* — și încă *halba* — se vinde pe un preț de 17 fenigi, adică cu 19 cel mult 20 fleri!!

Și ne mai lăudăm, că suntem țară productivă și bogată în bucate, vite și câte și mai câte, pe când Germania este o țară eminentamente industrială! Oare n-ar fi la loc ca statul sau organele polițienești să ia măsuri radicale, ca să se pună capăt acestei scumpetei horrende? Dala înbușnirea războiului încoace am levătat multe dela puternicii noștri aliați cu deosebire pe terenul operațiilor militare, n-ar fi oare timpul să învățăm și ceva din modul, cum l-și întocmesc ei această trail de toate zilele? Ar fi timpul, căci altfel ne spetim.

Știri din România. M. S. Regele a semnat decretul prin care *Academia Română* este autorizată să primească legatul lăsat de defunctul *Teodor Stănescu*, care constă din suma de 520.000 lei, ce va fi întrebunțată o parte pentru scopuri culturale și de binefacere, iar alta la libera discrețiune a Academiei.

Pentru începutul lunii August se așteaptă un transport de 2000 vagoane de cărbuni din Germania. Guvernul tratează actualmente pentru cumpărarea unor importante cantități de cărbuni ce vor servi la alimentarea industriei din țară. Aceste noi transporturi nu vor putea sosi însă de cât prin Septembrie.

Direcțiunea generală a vâmlor este înconștințată zilnic prin rapoarte telegrafice asupra contrabandelor de vite. Pe ziua de Luni, 6 Iulie v. au fost primate următoarele contrabane: la *Bratocca* 10 boi și 1 nănzat; la *Burdujeni* 16 boi și 2 porci; la *Giuvăla* 14 boi și la *Mihăleni* 8 boi și o vacă. Contrabandșii fiind deosebiți sunt urmăriți pe cale judiciară.

Con:ilul de miniștri luând în cercetare referatul d-lui președinte al consiliului și ministru de război l-a autorizat ca în interesul operațiilor militare de manevre, concentrări, exerciții cu trupe sau cadre, călătorii de instrucție, trageri anuale, etc. să facă pe timpul dela 15 Mai a. c. și până la 1 Aprilie 1916, rechizițiuni necesare provizute de legea asupra rechizițiilor și regulamentului ei.

Mare paradă religioasă la Atena. Din Salonic se anunță: Luni a fost transportată de la palatul regal din Atena la Mitropolie vestita icoană a Sfintei Maria din insula *Tinos*, care, după cum se știe, a fost adusă cu mare evlavie la Atena, când regele *Constantin* era greu bolnav. Transportarea icoanei s'a făcut cu deosebită pompă. De la palat până la Mitropolie s'au format cordoane de soldați pentru a face onorurile cuvenite. Icoana era purtată de câțiva prinți moștenitori ai Greciei; cortegiul era format de întreg clerul capitalei și de mai multe mii de oameni.

Evacuarea portului Riga. Din *Berlin* se anunță: Toate autoritățile și băncile din *Riga* au plecat împreună cu arhivele și rezervele de bani la *Petrograd*. Au plecat deasemenea și judecătorii, s'au început desertarea magazinelor militare. Săptămâna trecută mai bine de 10.000 de cetățeni au părăsit orașul *Riga*. Din ordinul direcțiunii căilor ferate 19 trenuri stau zilnic la dispoziția fugarilor.

Medic român laudat. Comandantul militar din *Timișoara* *F. M. Hess*, a exprimat în numele serviciului suprem laudă și recunoștință medicului de regiment *Dr. Atanasie Gava* dela regimentul nostru de infanterie nr. 43 pentru activitatea gata la jertfe și dignitatea neobosită, dovedită ca medic-șef întru combaterea epidemiei de tifus exntematic în tabera internațiilor din *Arad*, precum și pentru succesele obținute „D I“.

Muzica orașului — va cânta la fiecare zi din săptămână la orele 5 p. m. la promenada de jos, iar în Duminică la orele 11/2, tot la promenada de jos.

Proprietar:

Tip. A. Muresianu: Branisice & Comp. Redactor responsabil: Ioan Laces

La 27 August detașamentul sosi la *Marche*, și la 28 a executat din nou o etapă pe o căldură năbușitoare. La 29 August compania de mitraliere a trecut *Meusa* în barcă, pentru a susține infanteria înaintată care trebuia să ia poziție pe celălalt mal al fluviului, spre a acoperi construirea unui pod.

Căminii înbămați au fost cu ușurință îmbrăcați, și la sosirea pe malul celălalt, au venit singuri să se așeze în hamuri. Toate aceste operații s'au efectuat fără un mărit, fără o singură lătrătură, în cea mai perfectă ordine.

În zilele următoare s'a experimentat tracțiunea canină în marșul peste câmpuri, și la luptă, pe terenuri foarte grele și accidentate. Nimic nu a oprit pe căinii, cari treceau cu mitraliere prin toate părțile pe unde treceau servanții lor.

Încercarea cea mai delicată era aceea a luptei și ea a fost de asemenea încoronată de succes. Secțiile de mitraliere și mai cu seamă chesoanele au fost silite în cursul luptei să stea ceasuri întregi nemiscate, cu căinii culcați în poziție de așteptare, fără ca animalele să manifeste cel mai mic

semn de nerăbdare sau de neliniște. Unitatea, în această poziție, nu era de loc vizibilă dela distanță. Tot pentru ca să nu fie văzută, conducătorii și servanții să trăiască pe brânci când pun mitralierele în poziție de tragere.

Pentru a-și elige poziția de luptă, șefii mitralierelor mergeau uneori înainte tot trăindu-se pe brânci, pe când trăsurile goale se întorceau cu căinii spre chesoanele rămase în urmă.

Compania de mitraliere a susținut timp de zece zile de manevră o efortare considerabilă. După ce s'a terminat experiența, s'a văzut că căinii erau tot așa de bine dăzuși ca și la plecare. Dimpotrivă antrenamentul acesta le-a folosit ca dezvoltare fizică.

Dar și alte avantajii, pledează pentru tracțiunea canină: un căne de o greutate de 50 kgr., poate trage pe un drum bun o greutate de 400 kgr. Cu o sarcină mijocie de 300 kgr. un căne poate susține timp îndelungat un marș de 7—8 km. pe oră. Pe o distanță de câteva sute de metri țușala poate să atingă 10—12 kilometri pe oră.

Costul unui cal e cam de 1000 de lei; cu prețul acesta se pot lua

8—10 căini de ham solizi și în plină vigoare.

Hrana unui cal e evaluată la 1.75 pe zi; aceea a unui căne, în timp de pace, nu trece peste 50 bani pe zi, iar în timp de război numai 20 bani, căci se utilizează resturile de pâine și carne dela ordinar. Trăsurica pe care e așezată mitraliera spre a fi transportată costă 250 de lei.

Pe lângă asta se face economie și la potocovit, căci căinii n'au nevoie de așa ceva, și au picioare foarte solide. Foarte rar s'au văzut căinii schlopând.

În ceace privește dresarea căinilor, ea e foarte simplă și ușoară, căci prin firea lui cănelui îi place să se facă util, și în mod firesc el s'opiu-tește să tragă o trăsuriică.

Întreținerea unui crescător de căini în timp de pace, ar fi ușoară, iar în timp de războiu, — în țările unde acest mijloc de tracțiune a intrat în moravuri, — se pot face rechiziții.